

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz fordítva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a délután és
 éjszakai napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Ellenzéki nagygyűlés Nagyváradon.

A »Tiszántul« vasárnapi vezércikke rámutatott azokra a kiáltó ellentétekre, amelyek egyelőre mosolyogva fognak egymással kezelt az ország nevezetesebb helyein rendezett népgyűléseken. Nem egyes emberekre gondolunk, hanem évtizedek alatt élesen kifejeződött elvekre és ellentétes érdekekre, amelyeket most egy hirtelen fölkerelkedett parlamenti vihar meglépve és megsebezve egymás karjába kergetett. Az erő, ami egymás féle hajtja ezeket az érdekeket, tulajdonképpen csak egy jogi alakú sérelem, amely sokáig semmi esetre sem tudja összetartani a messze vidékekről együvé gyülekezőket. Csak addig egységes és erős az ilyen egyesülés, amíg a nagy közönség előtt szerepel, szónokol és tiszteletet mond. Odabent a pártok szeparéiban, amikor négy szem közt vannak, akkor kiüti fejét a régi irigység s a dr. Szende Pál és a Kunfi Zsigmondok majd szépen eladják a gyékényt a méltóságos urak alól.

Éppen azért a jelen alkalommal csupán az események egyszerű lejegyzésére szorítkozunk. És itt kell elmondanunk ama kétségtelen tény, hogy minden helyes érzékű embert meglepett az indulatok, érzelmek és elemek sokszerűségében az a palástolt zavar és ellenszenv, amit egy-egy — »Éljen a köztársaság!« — vagy »Le az ezer holdasokkal« kiáltás keltett.

Különbben a népgyűlés, melyen mintegy három ezer ember vett részt csöndben, minden különösebb incidens nélkül folyt le. A népgyűlékezett, a gyerekek abcugóitak, a szónokok beszéltek s a rendőrök néma megfigyeléssel hallgattak. A Rhédey kert égbenyúló fái néha a csöndben megszólalt egy egy rigó és éppen a legkritikusabb pillanatokban füttyentette el magát a szónokok beszédei közben.

A megnyitás.

Tíz óra után érünk ki a nagy köröndre. A helybeli függetlenségi, szocialista és szabadkőműves előkelőségeken kívül ott vannak a pesti vendégek: gróf Károlyi Mihály, Mezőssy Béla, Holló Lajos, Nadányi Gyula, Kunfi Zsigmond, dr. Szende Pál. Dr. Adorján Emil nyitja meg a gyűlést, amely elnökül Szokoly Tamást választja meg.

Szokoly Tamás üdvözlö a polgárságot, a vendégeket s aztán felhívja a népgyűlést, hogy méltóan nagyságához és erejéhez, foglaljon tiltakozó álláspontot a legutóbb történt tör-

vénnyelenségekkel szemben. Atadja a szót gróf Károlyi Mihálynak.

Gróf Károlyi Mihály erősen támadja azt a fellogást, amely a jelenlegi viszonyok között főképpen érvényre emeli a többségi elvet. A többséget összehásovalta a kormány, így tehát nincs létjogosultsága. Bizonyítja a kisebbség véleményező, vitakozó és meggyőződjő jogát. Elisméri, hogy a többségnek fenn kell tartani a jogrendet, őrködni kell a szabályok felett és érvényesíteni kell saját álláspontját, azonban szuronyok nélkül és úgy, hogy a kisebbség is kimondhassa a maga véleményét.

Szemérettel a munkapártnak, hogy belekergette az országot súlyos és válságos gazdasági helyzetbe. Koronajáradékunk rohamosan bukik, a külföld bizalma megingott és emellett ránk rakták a nagy katonai terheket. Az a kérdés: tehát, hogy quid nunc?

— Egységes pártot kell alakítanunk.

— *Éljen a köztársaság!*

A szónok nem reflektál a közbeszólásokra. A gazdasági érdekek előtérbe tolását hangsúlyozza. Végül kívánatosnak tartja a korona bizalmának megnyerését is.

Viharos taps.

»Uj alkotmány kell!«

Holló Lajos mondotta ezt. Először a törvénytelenül hozott törvényekről, azok szentesítéséről beszélt és azt mondotta, hogy a történeteket nem lehet meg nem történetké tenni, de nem lesz közönség abban a véderőben, melyről mindenki tudja, hogy az erőszak szülte. S mivel alkotmányunk átalakításra, újra van szükség, mely az általános, titkos sötöbbségi nyújtják.

A jövő teendői.

A jövő teendőit Mezőssy Béla jelölte meg Első sorban és kijelentni, hogy a küzdő ellenzék tagjai közt a legteljesebb egyetértés uralkodik. Abban is megállapodtak, hogy Lukács Lászlóval többé nem tárgyalnak. Lukácsnak buknia kell. Ő sokkal hibásabb, mint Tisza, mert félretolta Khuent, hogy a maga akaratát érvényesíthesse. A szövetkezett ellenzék keresztül fogja vinni az in integrum restituciót és megvalósítja az általános választói jogot, akár az ellenzéken, akár a kormányon.

Hosszas éljenzés és taps.

Kormányozható lelkiismeret.

A modern tudomány és technika legújabb termékeit Kunfi Zsigmond vezette be a népgyűlés eszmekörébe. Az aeroplánok kormány-szerkezetével bibelődött, miközben kisütötte — általános megdöbbenés közepette, — hogy Tiszának is éppen ilyen kormányozható lelkiismerete van. Igen szellemesen csevegett tovább a lelkiismereti hibákról s mikor látta, hogy már nagyon unják, akkor ő is kanyarított egyet a beszédén és kivágta domborodó mellét:

— *Éljen az általános és a többi...*

A bihari bálvány.

A bárániai népszerű követe, Nadányi

Gyula tüzes beszéddel igyekezett a megyebeli fejből kiverni, a Tisza tiszteletet. Az egész vármegye — kivéve Nagyvárad városát, mondotta — rabja Tisza István politikájának, mely sötét korokba viszi vissza az országot. A magyar alkotmány hatalmas építtetőre csóvát dobott Tisza István, ezt tehát a magyar nép irtózatoss erejű felzúdulással büntesse s mint pusztító jégeső, úgy verje le az alkotmány gonosz elésegeit. — Nem fél attól, hogy a leg-szélsőbb választói jog veszedelmet jelentene a magyarságra nézve. Híve az általános, titkosnak azóta, amióta a többségi erőszak van uralkodó.

Urán dr. Szende Pál részletesen beszélt egy diadalmenetről, mely itt rivalg már a Kárpátok ormai alatt. Mikor látta a kételkedő arckokat, a félreértések elkerülése végett sietett kijelenteni, hogy az általános választójogról van szó. Végül kiváló jóslótehetségének adta dokumentumát, amikor egy boldogabb jövő képét festgette a nagygyűlés előtt.

Határozati javaslat.

A gyűlés végén forró napsütésben hosszas gondolkodás után rövid beszéd kíséretében végre valahára előkerült a határozati javaslat is. »Impozáns gyűlésén... tiltakozik... a független polgárság... erőszak... elitélés... harcra buzdítás... Valaki megjegyezte a háttér megett:

— Ezért kár volt ennyit beszélni. Elfogadjuk volna előbb is.

De hogy egy kis éljenzés is felrúgjon, hát dr. Adorján Emil a végére odatette... és bizalmatlanság dr. Hoványi Géznak, amiért Lukácsot támogatta.

Az ebéd.

Readőrségi fedezet mellett jöttek be a vezérek és ugyanígy ebédeltek is. Ide már igazán kegyetlenség volt kirendelni szegény rendőrlégényeket. Ahol olyan dusan terített asztal vár a vendégekre s ahol annyi sok jó étel van.

Node ez is lement. A rendőrök, ismét néma megihletődéssel álltak körül az asztal, akárcsak odakünn a köröndött. Vidám és komor toasztok voltak, akadt adoma is. Négy órakor pedig visszautaztak a vezérek Budapestre.

Bizalom a kormányban.

Budapest, július 8.

(Saj. tud.) Zalavármegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen Nedeczky Jenő bizottsági tag bizalmatlansági indítványával foglalkoztak. A közgyűlést fél 11 órakor nyitotta meg Balázs Béla főispán. Az ülés megnyitása után előterjesztették Nedeczky indítványát, melyben bizalmatlanságot javasol

Fehér és színes férfi ingek.
 Nyakkendő, gallér és kézelők.

TURISTA INGEK.

Összes férfi divat czikkek.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT 3.

Telefon 384.

Telefon 384.

szolgáltatni a kormánynak. Ugyanekkor Hertelendy Ferenc nyugalmazott főispán is indítványt terjesztett elő, melyben a bizalom szavazást javasol. A főispán elrendelte a szavazást. Nedeczky indítvány mellett 142-en, míg Hertelendy mellett 144 szavaztak. Így a vármegye bizalmat szavazott a kormánynak.

Ujabb hadügyi költségek.

Közös miniszteri értekezlet.

A bécsi Ballplatzon lévő közös külügyminiszterium palotájában tegnap nagyfontosságú tanácskozások kezdődtek meg.

A tanácskozás délelőtt fél 11 órakor kezdődött s azon részt vettek: gróf *Berchtold* közös külügyminiszter, a konferencia elnöke, báró *Heinold*, a beteg *Stürgkh* osztrák miniszterelnök helyettese, *Lukács* László magyar miniszterelnök, lovag *Auffenberg* közös hadügyi miniszter, *Bilinszki* közös pénzügyminiszter, *Zaleski* osztrák pénzügyminiszter, *Teleszki* János magyar pénzügyminiszter *Schemua* vezérkari főnök.

Lukács László reggel érkezett Tátralomnicról Bécs-be. *Teleszki* János pénzügyminiszter pedig már vasárnap reggel óta ott tartózkodik.

Az osztrák kormány már vasárnapra nagy sajtóakcióval harangozott be a tanácskozás elé. «Neue Fr. Presse» vezércikkét írt arról, hogy az idők haladása és a szomorú külpolitikai viszonyok lehetetlenné teszik, hogy Ausztria-Magyarország megmarad on a Schönaich-Khuen-Bienerth-féle egyezmény szűk határai között. A legnagyobb veszélynek tesszük ki a monarchiat — írja — ha annak tüzérségi felszerelését a modern technika vmányaiival nem tökéletesítjük. A hadseregnek új haubicokra, műszerekre, nehéz ágyukra és repülőgépekre van szüksége. Eppen azért *Auffenberg* hadügyi miniszter a minisztertanács elején nagy exozet fog mondani, melyben utalva a fejlesztés elkerülhetetlen szükségességére, egy nagyszámú és több évre felosztandó rendkívüli hitelt fog kérni. Csak elvi megállapodást akar egyelőre, a részletek megállapítását a későbbi tanácskozásokra kívánja halasztani.

Minden jel arra mutat, hogy a minisztertanács és az azt követő delegációs ülésnek nem fognak elmúlni minden nehézség, sőt talán válságok nélkül. Hétfőn nem is fejezhetik be a nagy anyagot és így kedden is folytatják majd a tanácskozást. A hadügyi miniszter a magyar kormány minden ellenzése dacára most ismét arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendkívüli hitelhez legalább elvben már most hozzá kell járulni a kormányoknak.

A félhivatalos M. T. I. jelentése szerint a közös miniszteri értekezlet a delegációk ülésének megállapításáról és az 1913. közös költségvetés összeállításával fog foglalkozni.

A tanácskozás.

A tanácskozáson *Auffenberg* hadügyi-

niszter hosszabb beszédet mondott, melyben a tüzérségi felszerelés reformjának sürgősségét fejegette. A miniszter beszéd után *Schemua* vezérkari főnök a hadvezetőség adataival támogatta a minisztert és a stratégiai viszonyokról tartott hosszabb fejtegetést.

Berchtold közös külügyminiszter szólalt fel ezután és a hadvezetőség kivánalmait, különösen pedig a vezérkari főnök előterjesztését a külpolitikai viszonyokra való tekintettel erősen támogatta.

A tanácskozáson megállapították azt is, hogy a legközelebbi delegáció, melyen az idei közös költségvetést tárgyalják, szeptember 23-án ül össze.

Nagyvárad bizalma a kormány iránt.

Az állandó bizottság javaslata.

Már azt hittük, hogy a július havi közgyűlés csak olyan nyári tanácskozás lesz, azonban a politika ismét felkavarja a kedélyeket s olyan izgalmas városi közgyűlésre van kilátásunk, amilyen már régen volt Nagyvárad város dísztermében.

Torontálmegye felirata kerül szőnyegre, amelyben bizalmat szavaz a kormánynak, gróf Tisza Istvánnak és a munkapártnak s a kisebbség terrorizmusát elítéli.

Ezen feliratát Torontálmegye pártolás céljából megküldötte Nagyvárad városának is.

Nagyvárad város tanácsa, mint állandó választmány, *Hlatky* Endre főispán elnöke alatt tegnap készítette elő a csütörtöki közgyűlés tárgysorozatát s ezek között a torontáli átiratot is.

Bordé Ferenc főjegyző terjesztette be az átiratot s a következő határozati javaslatot mutatta be, hogy azt terjessze elő a tanács a csütörtöki közgyűlésen:

Torontál vármegye Törvényhatósági Bizottságának fent jelzett átiratát magunk részéről támogatva, tisztelettel javasoljuk a Tek. Törv. Bizottságnak, miszerint azt elfogadni s határozatilag kimondani méltóztassék, hogy a Tek. Törvényhatósági Bizottság teljes bizalommal viseltesse a nemzeti munkapártnak és e pártta támaszkodó kormánynak politikáját, valamint gróf Tisza Istvánnak a képviselőház elnökének működése iránt és javasoljuk, hogy ilyen indokok alapján a kormányhoz feliratot intézni, a nemzeti munkapártot és gróf Tisza István képviselőházi elnököt üdvözölni méltóztassék.

Dr. *Thury* László egyedül szólalt fel a javaslat ellen. Nem tartja időszerűnek, hogy most ezzel kiéleítsük a városház tanácstermében az ellentéteket s áldatlan politikai harcral megzavarjuk a polgárok nyugalma és a társadalmi békét. E helyett inkább a kedélyek csillapítására kellene törekedni. Ő annak idején amint elítélte az obstrukciót, éppen úgy elhibázottnak tartja most az üdvözlést. Rámutat, hogy milyen veszedelmes hangulatot fog kelteni a javaslat!

Komlóssy József gazd. tanácsos más véle-

ményben van. Ha most napirendretérést indítványozna a tanács, az már burkoltan a bizalmatlanság látszatát keltené. Az elvadult politikai viszonyokra az a megjegyzése, hogy ha a lengyeleknek lett volna egy Tisza Istvánjuk, ma is állana Lengyelország.

Ezután szavaztak s a városi tanács, dr. *Thury* László városi főjegyző szavazata ellenében, elfogadta a főjegyző által beterjesztett javaslatot.

Tisza a vizsgálóbírónál.

Gróf *Tisza* István vasárnap reggel felesége kíséretében Gesztről Budapestre érkezett, majd lakásáról két detektív kíséretében felment a törvényeszkre *Szlavek* vizsgálóbíróhoz.

Tiszát ugyanis a vizsgálóbíró Kovács mérenylete ügyében hétfőre beidézte, Tisza azonban, már vasárnap kihallgatásra jelentkezett *Szlaveknél*, aki a kapott értesítés után természetesen készséggel állott Tisza rendelkezésére és délelőtt 10 órától 11 óráig kihallgatta. Kihallgatás után a detektívek kíséretében lakására hajtattott s még a délután folyamán visszautazott Gesztre.

Mikor ezzel végeztek, a másik ügyre került a sor. Néhány hónappal ezelőtt ugyanis a *Népszava* megírta, hogy Tisza István geszti uradalmán a munkások megbetegedtek, mert az uradalom nem gondoskodott jó ivóvizről és így a munkások romlott vizet voltak kénytelenek inni. *Tisza* a cikket magára nézve rágalmazónak találta és megindította a sajtóper. Mint főmagánvádlót hallgatta ki erre nézve a vizsgálóbíró Tiszát, aki kijelentette, hogy nemcsak hozzájárul a bizonyítás elrendeléséhez, de kéri is azt, valamint kéri a cikk szerzőjének megbüntetését. Mikor Tisza ezt a jegyzőkönyvet is aláírta, a vizsgálóbíró megköszönte megjelenését és a kihallgatás véget ért.

A keresk. és iparkamara ösztöndíja a fiumei kiviteli Akadémiánál.

Nagy nemzetek állandó törekvése, hogy külkereskedelmét, kivitelét fokozza s ipari és más termékeinek külföldön piacot teremtsen. Magyarország e tekintetben még nagyon hátra van. Nem csak külföldi kivitelünk gyenge és a haza határain kívül alig van piacunk, de az igazat valljuk be, nincsen elég szakemberünk sem a kiviteli kereskedelem fokozására.

A fiumei kamara értesítette a nagyvárad kereshedelmi és iparkamarát, hogy a szeptemberi tanévben Fiumében »Fiumei m. kir. kiviteli Akadémia« nyílik meg.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara kellőleg méltányolva a létesítendő Akadémia nagy fontosságát, nem elégedett meg azzal, hogy akciót indítson az Akadémia érdekében, hanem egy 300 koronás ösztöndíjat szavazott meg, a kamara területéből egy szegény sorsu tanuló részére.

Erre nézve a kamara a következő értesítést adta ki:

Diósy Soma

cimfestő, zománc-tábla készítő

TELEFON 839.

Kérem csak a telefont használni

Az alulírott kamara ezennel tudatja az érdekeltekkel, hogy a folyó évi szeptember havában a Fiumei m. kir. kiviteli Akadémia egyelőre tümei állami felső kereskedelmi iskola épületében (Via Flavio Giccia 4) megnyílik.

A beiratások szeptember hó 6-ától 10-éig történnek a délelőtti órákban és csak 30 hallgató nyerhet felvételt.

Rend-s hallgatók azok lehetnek, akik a közép iskola vagy felső kereskedelmi iskolai értekezési bizonyítványt szereztek.

A tandíj az egész évre 100 korona, mely összeget minden rendes hallgató két részletben az első és második félévi beiratkozás alkalmával fizet be az Akadémia pénztárába.

Azok a rendes és jó előmenetelű tanulók, akik szegénységük alapján a tandíj fizetés alól felmentést kívánnak, beiratás alkalmával ez iránt az igazgatósághoz folyamodványt tartoznak benyújtani.

A folyamodványhoz szegénységi bizonyítványt kell csatolni és felemlítendő hiven mind azok a körülmények, melyek ismerete a szegénységnek megítélésére alkalmasak.

Az értekezési bizonyítvány előleges beiktatásával a felvételre való előjegyzés a nyári szünet alatt is kérhető.

Az akadémia igazgatósága szívesen ad felvilágosítást a hallgatók ellátására vonatkozólag esetleg megjelöli azokat a családokat, ahol a hallgatók teljes ellátásra elhelyezhetők.

Az alulírott kamara méltányolva az akadémia célját, mely szerint gyakorlati tudással és nyelvismeretekkel rendelkező egyéneket óhajt nevelni hazánk külföldi kereskedelme részére, a folyó tanévre egy 300 koronás ösztöndíjat szavazott meg, melyet oly szegény sorsu tanulóknak adományoz, aki eddigi tanulmányait legalább is általános jó eredménnyel végezte.

Ezen ösztöndíj iránti kérvények legkésőbb e hó 25-éig a kereskedelmi és iparkamara irodájában a kamara elnökségéhez címezve adandók be.

Igazolandó:

1. Hogy folyamodó a megkívánt iskolákat legalább jó eredménnyel elvégezte (értekezési bizonyítvány.)

2. Hogy az ösztöndíjra utalva van (szegénységi bizonyítvány.)

3. Hogy a folyamodó a kamara területén illetékességgel bír. (illetékezési bizonyítvány.)

4. Hogy a netalán elnyert ösztöndíj figyelembevételével magát az iskolai év alatt Fiumében fentartani képes lesz.

Nagyvárad, 1912. július hó 7.

A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara:

Dr. Moskovits József,
elnök.

Dr. Sarkadi Lajos
titkár.

A tisztviselők családi pótléka.

Amilyen gyors tempóban tárgyalták le és szavazták meg a tisztviselők családi pótlékára vonatkozó törvényjavaslatot ép oly lassu tempóban léptetik életbe. Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint a késedelemnek igen egyszerű és érthető oka van. A miniszteriumban ugyanis mikor a javaslattal elkészültek, nem számítottak arra, hogy az oly szokatlan gyorsasággal fog keresztül menni a képviselőházban. A javaslat készen volt, azonban a törvényekkel szokásos más intézkedések még nem készülhettek el, úgy hogy azokat nem rendes szokás szerint a törvényterjesztés folyamán, hanem a törvény megszavazása után kellett

elkészíteni. Ha tekintetbe vesszük, hogy óriási munkának elvégzéséről volt szó, nem is lehet csodálkozni rajta, hogy a megszavazott törvényeket azonnal nem terjesztették a király elé.

A másik, mely késleltette a szentesítést ugyancsak a fenti okból származik. A miniszteriumban előbb akartak ugyanis elkészülni a rendeletekkel mint ahogy a szentesítés történik, úgy hogy szentesítés után rövid időn belül megkaphassák a tisztviselők pénzeiket. Így a tisztviselők a miniszteriumokat nem hibáztatják a késedelemért, mert azok fedve vannak a szentesítés késlekedésével. Ertesülésünk szerint ez a késlekedés is meg fog szünni ezen a héten, mert a király szentesíteni fogja a törvényt a vármegyei státussal egyetemben. Az állami hivatalokban már teljesen készen vannak a kimutatásokkal, hogy hányan kapnak pótlékot. Itt már csak azt várják, hogy felkérjék az adatokat. A vármegyén még nem történt meg az összeírás, ott még várnak a rendeletre. A tisztviselők nap nap után türelmetlenebbek a késlekedés miatt és egyre-másra sürgetik a törvény életbeléptetését.

Epizódok a népgyűlésen.

*

A szemek tüze.

Az elsőt nem én fedeztem fel, hanem Holló Lajos. Ezért bocsánatot is kérek tőle, hogy felhasználom a megfigyelését, melyet ott mondott el a fehér asztal mellett részint pedig azután, mikor csöndesen beszélgettünk.

— Semmiség az egész, de valami különös ütést éreztem, amikor a perronra léptem. A nők szeme csillogott felénk a nagy üvegtáblák mögül. Soha életemben nem éreztem ennyire a női szemek tüzeit, mint ebben a pillanatban.

Kint az autók mögött megint bennetaláltam magam a szemek fénykörében. Eljeneztek, kendőket lobogtattak, de mindez semmi sem volt ahhoz a tüntetéshez képest, ami a nők szemében égett. Pesten egyetlen-egyszer sem vettem észre ilyen fanatikus, néma lelkesedést. Mondhatom, hogy különös nagy hatást tett reám ez az eleven, tüntető szemtűz. S amelyik ügyért a nők így lelkesednek, az nyert ügy.

*

Mozgó cukorüzlet.

Ez már tipikus adat. Aki a járdán halad a felvonulások mellett, az okvellen észreveszi.

Ugyanis a jámbor cukros, aki utcasarkokon áll, meg kapuk alatt, ilyenkor az utcán menetel a nép s mikor nagyobb a könnyelműsége való hajlandóság, akkor szép simán odasiklik ő is a tömeg szélére és kínálja olesó cukrait.

Tulajdonképpen nincs benne semmi, mert hiszen kenyeret keres egyszerűen él a kedvezőbb alkalommal. Az ember nem is haragszik rá, csak mosolyog és megjegyzi:

— Nézd a Móricot a cukrostáblájával. Ő is tüntet, feltűzi a veres tollat, amit ezelőtt 10 évvel kapott valamelyik utcai gyerektől s most tüntet vele, de közben üzletet is csinál.

Es az ember nem is vár feleletet az ilyen elejtett megjegyzésekre. Ha meg mellette valaki,

akkor a nagy tolongásban nem ér rá feleletet keresni és rávágja, hogy

— Hát élelmes.

Testvér, fizess elő.

Kint állunk a nagy köröndön. Igyekszem a kezeimet szabaddá tenni. Az embernek minden pereben szüksége van a két karjára, mert néha olyan lökéseket kap, hogy eldülhet.

Egyszerre valahonnan hátulról sugást, meleg-hangu kérést hallok, amelyben egy kis parancsolás van.

— Testvér, fizess elő a Népszavára.

Megfordulok. Gyűrött arcú, beteg szemű, bajszatlan pesti smokk áll előttem. Ivet, ceruzát igyekszik a kezembe nyomni.

Kapacitál. A szónok éppen az önzetlenségről kanyarit ki egy szép, szívetmegtöltő frázist.

Dadogok neki valamit, hogy hagyjon békében.

— Nem tudok a szónokra figyelni.

Kérlek testvér ez fontosabb, mint a szónok. Fizess elő, hisz semmiség az egész.

A dolog kezd feltűnő lenni. Szeretném lerázni a nyakamról a kellemetlen embert, de úgy hogy ne tűnjön fel.

— Nézze kérem, Ön itt zaklat engem, hogy fizessek elő. Miért nem kérdi meg előbb, hogy vajjon nem járatom-e már?

— Ja, ugy! . . . Hát szóljon máskor . . .

Neki állt feljebb.

UJDONSÁGOK.

* **Tizza István Geszten.** Gróf Tizza István tegnap Budapestről hazaérkezett Gesztire.

* **Személyi hírek.** Dr. Karsch Lotion apát-kanonok Kőszegre utazott, ahol dr. Dreiszker szanatóriumában pár hétig kurát tart. — **Smetka L.** Odön főgimnáziumi igazgató, házfőnök Marienbadba utazott. Távollétében **Beke Boldizsár** prem tanár látja el az igazgatói és házfőnöki teendőket.

* **Pótköltség a köztisztaságra és kövezésre.** Még az esztendő felén vagyunk s már is félszáz ezer koronánál nagyobb összeget költött el a város kövezésre és köztisztaságra a költségvetési tételen felül s most jön a kánikula, amikor a köztisztaságra nagyobb figyelmet és költséget kell fordítani s égetően szükséges burkolási munkák is szükségesek. A városi mérnöki hivatal úgy az eddig már fizetett, mint a még ezután elkészítendő köztisztasági és kövezési munkálatokra 100,000 koronánál nagyobb póthitel megszavazását kéri. A városi tanács tegnap foglalkozott a dologgal. Komlóssy József tanácsos azt kívánja, hogy a mérnöki hivatal tételenként mutassa ki, hogy mikor és mely utcákat burkoltatta, mibe kerültek azok, továbbá mely utcákat kell még ez évben kiburkoltatni. Az állandó választmány a pótköltség megszavazását kéri a közgyűléstől, s felhívja a városi mérnöki hivatalt, hogy a Komlóssy József tanácsos által kívánt kimutatást készítse el. — Valahogyan véget kellene már vetni a mostani helytelen gazdálkodásnak,

**A legújabb
nyári czipő ujdonságok**

**MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységárak.
Telefon 687**

amely részbeni okozója, hogy ilyen óriási póthitelek vannak. A mostani póthitel is abból állott elő, hogy a rendes költségvetési összegekkel az előző évi számlákat kellett kiegyenlíteni. Így megy ez már pár év óta.

* **Athe'yezés.** Az igazságügyi miniszter *Maldt* Rezső belényesi járásbírói betétszerkesztő bírót a kismartoni járásbíróshoz, *Molnár* Miksa belényesi önálló működési körrel felruházott írókhoz pedig az élesdi járásbíróshoz helyezte át.

* **Nem lesz huscsarnok Belényesen.** Nemrégiben felvetette valaki az eszmét, hogy huscsarnokot kellene Belényesen felállítani. Huzódott halasztódott az ügy addig, hogy legutóbb aztán lemondott a község a huscsarnok felépítéséről. Egyébként híján azt hozza fel indokul a község, hogy kevés a husztagasztás s a huscsarnok nem jövedelmezne annyit, hogy a felmerülő kiadásokat fedezni lehessen belőle.

* **A feketetóti hid felavatása.** Vasárnap délelőtt avatták fel ünnepélyesen a feketetóti Körözhidat. Az ünnepélyen megjelentek *Miskolcay* Ferenc dr. főispán, *Fráter* Barnabás dr. alispán, *Baranyi* András, *Varró* Domokos, *Skier* Ferenc, *Fräser* Emil valamint az érdekelt községek kiküldöttei. A hivatalos személyeket a lelkészek fogadták üdvözlő beszédekkel, melyekre *Miskolcay* Ferenc, ugyis mint a kereskedelmi kormány képviselője válaszolt. A hidavatás egyházi szertartással volt kapcsolatos, amennyiben a görög keleti lelkész megáldotta a hidat. A szertartás után *Sebessy* Gyula földbirtokosnál bankett volt.

* **A leány miatt.** Az utca, a nevek s a személyek egyaránt gyanusak, idegen hangzásúak és durvák. Huszár-utcán egy korcsmában Klein Sándor cipészsegéd, aki ott nyári pinét Kertész Albert suszterrel egy leány miatt összeveszett. Kleinban, az egykori legényben felülkerelkedett a mesterek iránti gyűlölet és nevéhez nem illő eszközzel, egy fokossal egy fejbe vágta a mestert, hogy az menten elnyúl a földön. Aztán két közismert következmény jön: először a rendőrség, azután a mentők. A rendőrség jelentést tett az esetről a kir. ügyészségnek.

* **Halálos végű automobil tura.** Halálos végű automobilkatasztrófa történt tegnap Siófok közelében az országúton. Egy automobil, amelyet Radó Viktor budapesti ismert gyárigazgató vezetett, nekiment egy kilométerjelző oszlopnak és az árokba zuhant. Délelőtt tizenegy órakor indult el Radó Budapestről. Hamarosan Siófokra ért s miután ott dolgát elvégezte, délután négy óra tájban meglátogatta Siófokon nyaraló rokonait, Lindenbaum Félix-et és feleségét, aki Nagy Sándor orsz. képviselő leánya. Elhatározták, hogy az automobilon bejárják a környéket. Lindenbaum Félix nem tartott velük. A kormánykerék mellé újra Radó Viktor ült, tőle balra a sofőr. A kocsik belsejében pedig Lindenbaum Félixné és Horner Jenő, aki bankhivatalnok, helyezkedtek el. A gép megindult. Kikanyarodtak az országútra s amikor már szabad területen haladtak, Radó folytonosan nagyobb sebességgel vezette a gépet. A veszprémi országútra tértek. Itt már teljes sebességgel haladt az automobil. Allítólag Lepsény közelében tíz-tizenöt kilo réterenyire történt a szerencsétlenség. A gyárigazgató a szédítő sebességgel haladó gépet nekivezette egy kilométerjelző kövek. Az összeütközés borzalmas erejű volt, az automobil egyik első kereke szétroncsolódott s a gép beler pült az országút mellett elhúzó árokba. Az összeütközés következtében a kocsik belsejében ülő Lindenbaum Félixné és Horner Jenő kirepültek az árokba. A sofőrt is ki-

vetette a karambol ereje s fejével nekizuhant egy fának, az automobil pedig ráborult a kormánykerék felé ülő Radó Viktorra, aki ilyenformán a súlyos gépkocsi alá került. Valamennyien eszméletüket veszítették s amikor Lindenbaum Félixné és Horner Jenő magukhoz tértek, már ott volt mellettük egy idegen gépkocsin Halász Lajos és sofőrje, aki szintén automobilon igyekezett Siófok felé. Halász a sofőrt Eoyingre küldte orvosért, aki néhány perc múlva meg is érkezett. Radót ekkor kiszabadították a gépkocsi alól, de már nem volt benne élet. A kormánykerék betörte a mellkasát. Horner Jenő agyrázkódást szenvedett. Lindenbaum Félixné erős zúzódásokat, a sofőr szintén agyrázkódást szenvedett. A siófoki kórházban helyezték el őket.

* **Hadapródok a Püspök-fürdőben.** Riadtan és meglepetve néztek össze a Püspök-fürdő jámbor üdülői és kiránduló vendégei, midőn tegnap ott egy jókora katonacsapat masírozott be hangos dalolással és ritmikus dobpergés közt a bájós fürdőtelepre. Harsány vezényszavak, kardcsörtetés, gulába rakott fegyverek zajától viszhangoztak az erdő fái és valóságos hadiállapot kapott lábra a madárdaos, csendes helyen. A hadapródiskola deli növénydek serege volt a megszállócsapat, mely napok óta harcászati gyakorlatot folytatott Kordó körül. A gyakorlatteréről egy divízió tettek a derék fiúk a jó hírű Püspökfürdőbe miután kérésükre a parancsok éjjeli táborhelynek jelölték ki a fürdőt. Egy jó mulatságot is akartak rendezni a pompás helyen, de az időjárás elrontotta szándékukat. Sőt a szakadó eső miatt a vezénylő tiszt az éjjeli bivonakról is lemondott s a mulatni vágyó katonákat vonaton szállította be Váradra. Az elszontyolodott hadfiak bánatában egyöntetűen osztozott a csalódott bérlő is aki a katonai vendégek méltó fogadására teljesen elkészült s részükre a kényelmes éjjeli szállást is berendezte. A kis katonák azonban remélik, hogy nem sokára lesz alkalmuk arra, amidőn a civilekkel versenyezve veszik ki részüket a Püspök-fürdő idylli örömeiből.

* **A gombamérgezés áldozata.** Ilyenkor nyáron a lapok hírovtában majd minden héten szerepel a gombamérgezés. Tudatlan falusi nép nem tud okulni a sok szomorú példából és gondatlanul felhasználja a mérges gombát. Most ismét egy falusi család rémes tragédiájáról számol be cséffai tudósítónk. Mikló János nyárszegi erdővéd családjában történt a gombamérgezés. Vasárnap délelőtt gombát ettek, melyet maga az erdőőr szedett. Nem vették észre, hogy mérges gomba is vegyült az ehető gomba közé s délelőtt nyugodtan elfogyasztották. Ebéd után egyszerre az egész család rosszul lett, a férj, a feleség és a három kis gyermek. A gyermekek gyenge szervezete nem tudott ellenállani a mérgeknek és a legkisebb gyermek néhány perc alatt meghalt. A megremült és kétségbeesett szülők hiába futkostak orvosi segítségért, másik két gyermekük is a halálal vivódik, nem lehet őket megmenteni. Az ügyészség a gombamérgezés ügyében szigorú vizsgálatot indít, hogy megállapítsa, kit terhel a felelőség a három kis gyermek szerencsétlen elpusztulásáért.

* **Eltűnt leány.** Egy fiatal, 14 éves leánynak rejtélyes eltűnéséről számol be a rendőri sajtóiroda. Kiss Ilona cipőgyári munkásné *Fetrásovics* Arpád cipész gondozása alatt volt, s a cipész családjával a Malom-utca 16. szám alatt lakott. Vasárnap szokás szerint elment hazulról, de a nevelőszülők hiába várták vissza. A megremült cipész erre jelentést adott a rendőrségnek. Stenyl-írás: Nyulók

termerű, hosszucás arcu, barna haju sárgaszemű. Eltávozasakor fehér alapu pettyes nyári ruhát és fekete fűrés cipőt viselt. A rendőrség erőlyesen keresi.

Pályázat a b hardiószegei vincellér-iskola ába. A b hardiószegei m. kir. állami vincellér iskolánál Nagyvárad város közönsége által létesített alapítványi helyek közül az 1912-1913 tanévre 2 alapítványi hely üresedésbe jön. Felhívom ennél fogva mindazokat, akik ezen alapítványi helyeket elnyerni óhajtják, miszerint: 1. Legalább 16 éves életkort igazoló anyakönyvi kivonattal. 2. Legalább a népiskola sikeres végzését tanúsító bizonyítvánnyal; 3. Ep. erős, egészséges s a gyakorlati munkák végzésére alkalmas testalkatot s a védhímő oltást tanúsító orvosi bizonyítvánnyal; 4. erkölcsi bizonyítvánnyal, 5. a tanuló illetve pályázó szüleinek vagy gyámjának beleegyezése s az iránti kötelező nyilatkozatával, hogy a tanuló az intézetet évközben el nem hagyja, végül 6. szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt 1 koronás bélyeggel ellátot: kérvényeiket folyó évi augusztus hó 1-ig hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. Megjegyzem, hogy a tanuló illetve pályázó fehér és egyéb ruházattal valamint írószerekkel a belépés előtt magát ellátni köteles. Ezen alapítványi helyek betöltésénél a nagyvárad-i illetőségűek, a magasabb előképzettséggel bírók, a katonai kötelezettségnek eleget tett altisztek, különösen a szőlőművesek, kertészek vagy kádárok fiai előnyben részesülnek. A közelebbi felvételi feltételek a városházánál a közigazgatási kiadó hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1912. júl. hó 3. *Rimler* Károly, polgármester.

* **Felhívom** az uri közönség figyelmét eredeti japán háziszővőstű tisztá nyerselymemre, mely anyag férfi ruhára, a lehető legkellemesebb és legszebb nyári viselet. **Ifj. Erdős Albert** uri-szabó, a Szigligeti színház szállítója.

* **Verekedő cipészek.** Csunya ribilliót csapott 3 cipész vasárnap éjjel, pont 12 órakor a vízveték-utcai Karger-féle vendéglő előtt. *Magyar* Antal cipésmester és *Tóth* Imre cipészsegéd összeszóalkoztak *Danovics* Antal cipészsegéddel. Veszekedésük mind hevesebb lett, végül is verekedésre került a sor. Dühösen támadtak egymásra és a verekedés nevében *Danovics* kirántott késével *Magyar* Antal lábát megszurta, aki az ütések következtében összeesett. A nagy lármára egész sereg ember jött össze, akik nagynehezen lecsillapították a dühöngőket. A mentők is eljőttek és a megsebesült cipészsegédet beszállították a kórházba. Sérülése könnyebb természetű. A rendőrség mindhármuk ellen megindította az eljárást.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények egy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe, mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda. Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi József** puska-műves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

Jogászok! **Ügyvédjelöltek!**
!! Egész nyáron át működik !!
Dr. Kállay jogi szeminárium Budapest, IV. Kaplony-u. 5. Telefon 125-38.
 Köztudomásúlag legsikeresebb előkészítés minden jogi vizsgára.

VOSZKA

cipői

mérték szerint hirnevesek.
Cégt. Ifj. VOSZKA FERENCZ
Telefon 11-33.

Rimanóczy műbutorgyár.

:- Állandó bútorkiállítás. :-

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-út, saját ház.

:- TELEFON: 796. :-

Költségvetés díjtalan.

Különleges felöltők, kosztümök blouzok és gyermekruhák a legnagyobb választékban

Spitzer Béla

női és gyermekruha áruházában
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

HÁZ ELADÁS.

Schlauch-tér 12.
számu ház eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vedd: Madarász.

Szerda: Artatlan Zsuzsi (Mezey Margitnak, a pozsonyi színház primadonnájának szerződéses célból való vendégfellépésével.)

Csütörtök: Leányvásár (Csapó Jenő vendégfellépésével.)

Péntek: Luxemburg grófja (Csapó Jenő vendégfellépésével.)

Szombat: Vig özvegy (Csapó Jenő vendégfellépésével.)

Vasárnap: C. ókszanatórium (operett újdonosság)

A **madarász**. Ma este Zeller finom muzsikája, poétikus operettje, a Madarász kerül szinte a nyári arénájában. Az erdős tiroli hegy-

vidék hőseinek, Adám tiroli madarászának és Postás Milkének regényes szerelmi története bizonyára élénk verziót fog gyakorolni azokra, akik szeretik a régi, klasszikus értékű és hivatásos szépségű operetteket. A madarászt Gózon Gyula, Postás Milkát Zsigmondi Anna játssza.

Uj szubret bemutatkozása. Holnap, szerdán este Mezey Margit a pozsonyi színház országosan ismert és igen sokra becsült szubrettprimadonnája vendégszerepel a Szigligeti-színház nyári arénájában. A vendégprimadonna első debütje tehát igen jelentős és érdekelte, mert a holnapi színházi este publikumának módjában lesz előzetesen meggyőződni és véleményt alkotni arról, hogy milyen szubrettváltozatokkal bír az új nagyvárad primadonnajelölt. Mezey Margit az Artatlan Zsuzsi-ban mutatkozik be.

Csapó Jenő három új szerepében.

Csapó Jenő, a kolozsvári színház jeles tenor-bonvivanta, aki a télen meglepően meleg sikerrel vendégszerepelt az Artatlan Zsuzsi-ban Nagyváradon, most megint felép a Szigligeti-színház operett-ensembelébe keretében. Ezúttal új alakításait mutatja be a Leányvásár, Luxemburg grófja, A vig özvegy főszerepeiben. A három estére terjedő vendégszereplés csütörtökön, pénteken és szombaton zajlik le.

Sziggyártó és nyerges üzlet Nagyvárad, Körözs-u. 33.

Budapest és külföldön 10 éven át szerzett bő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **uri kocsizó, lovagló és ígás** lószerszámokat a legalkalmasabb kivitelben készíthetek, úgy hogy készítményeim a legkényesebb igényeket is kielégíthetik.

Elfogadok továbbá mindennemű javításokat és átalakításokat jutányos árák mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Vad Gabor,
sziggyártó és nyerges.

S P O R T.

A budapesti labdarugók veresége.

— NAC—TLE 4:0. —

A sporttér publikuma úgy van a NAC-cal, mint a vásárló közönség a megbízható céggel szokott lenni.

Tódul a versenyekre, ha a plakátokon a NAC nevét olvassa.

Vasárnap délután is olyan óriási közönség nézte végig a meccset, mint egy forró sikertű kasszadarab alkalmával a színházban.

A siker teljes volt. Volt aratás bőven bevételben és dicsőségben egyaránt.

Változatosság kedvéért a NAC ismét fővárosi csapattal mérte össze az erejét. Labdarugóink egy valószínű pesti válogatott csapattal állottak szemben, mert a fővárosi tisztviselők football csoportja a FTC., a 33-as football clubb és a III. ker. egyesület csapataiból kivált életoglalkozás és hivatás szerint csoportosult játékosaiiból alakult.

Ilyen körülmények között mindenki a fővárosiak győzelmére tippelt, de bizony a NAC lelkes csapata örömdetes meglepetésül fényesen legyőzte pesti ellenfelét.

Hat óra felé szólalt meg a bíró sipja a versenyre. A mieink a rosszabb helyet kapták, de rögtön támadásba mennek s már az első percen körözt érnek el. A pestiek az egész félidő alatt csak néha-néha jutnak a várad kapu elé, mert Hanny-Fritz és a fedezet triász (Milo-Schoszi-Stotter) erőlesen leszereli őket s az átadott labdát a repülő csatasor a pesti kapu elé sodorja. Így négy ízben is be-repül a lapda a pestiek kapujába, de Lakatos határozatlanságában a pestiek dirigálása alá kerül és óriási tütyülés és tüntetés közben 3 goalt semmisít meg off side címén, végre a 4-iket elismeri és így a félidő 1:0 eredményt ad.

A második félidőben a pestiek még jobban visszaesnek, a félvonalon sem tudnak átjönni. Az állandó ostrom alatt tartott pesti kaput azonban az egyik kissé erőszakos hátvéd és a kapus hősiesen védik, de a félidő vége felé megtörik az ő erejük is és 3 goal gyors egymásutánban követi egymást a hálóba.

A jeles védelmen kívül igen szép formát mutatott nálunk az új balszélső Klein, továbbá Nagy, Székány és Orláth, Kovács igen jó volt a mezőnyben, de mindig a kapu mellé lött.

A pestiek csupa rutinos játékosok, de még nincsenek jól összeszokva. Kivált közülük a kapus és az egyik hátvéd.

Az újdonsült bíró Lakatos Béla tanár nagyon szerencsétlenül debütált s ellenszenvessé tette magát a közönség előtt.

A főversenyt változatos program előzte meg, a következő eredményekkel:

Magántisztviselők — NTC. 5:0

NAC. III. fehér csapat — NSC. II. 2:0.

NAC. II. — Egyetértés 0:0.

IRODALOM.

A **Kath Hitterjesztés Lapjai**-nak júliusi füzeté most került ki a Szent László nyomdából a következő tartalommal: A kínai irodalom. — Az inség okai Indiában. — A francia-Kongó. — Matto-Grosso. — Missiói tudósítások. — Kisázsia. — Előindia. — Cejlon. — Laosz. — Közép-Afrika. — Kamerun. — Salamon szigetek. — Missiói mozgalmak hazánkban és külföldön. — Kegyes adományok. Képek: Kína: Lára kolostor. — Kína: Bálványszobrok egy fokieni pagodában. — Kína: Egy díszes pagoda belseje. — Kína: Pejho vára Kiang-Nanban. — Előindia: Katholikus templom Ramnadbán, Madura tartományban. — Előindia: Szegényes tanya a hegyek között. — Francia-Kongó: Fetistemplom. — Francia-Kongó: Falu Gabonban.

TÁVIRATOK.

Beteg a pápa.

Róma, július 8.

Az egész Délolaszországban uralkodó nagy hőség következtében a pápa megbetegedett. Hivatalos jelentést a szent-atyja állapotáról nem tesznek közre.

Földrengés.

Pola, július 8.

Az itteni műszerek ma igen erős földrengést jeleztek. A földrengést 9 óra 6

percre jelezték a műszerek. Az óriási arányúnak jelzett földrengés Amerikában lehetett.

Felrobbant ágyu.

Örkény, július 8.

Ma a gyakorlótéren egy új szerkezetű ágyút próbálták ki. A próbát Brettsneider főhadnagy vezette. Mikor a lövedéket az ágyuba helyezték és a tüzmester elakarta sütni, a lövedék egyszerre explodált. Valóságos pusztítást művelt az ágyu. A főhadnagy a robbanás következtében meghalt. Meghalt még négy katona is, akik az ágyu mellett voltak elfoglalva. A tüzerek közül többen megsebesültek.

Az Olympic zátonyra futott.

Newyork, július 8.

A szerencsétlenül járt Titanic testvérhajója, a White Star Line 47.000 tonnás büszkesége szombaton délután csaknem olyan sorsra jutott, mint a Titanic. Alig indult el a hajó a newyorki kikötőből Southampton felé, Ellis-Islandnál zátonyra futott. Szerencsére a hajó nem haladt teljes sebességgel, különben nagy baj történhetett volna. A hajó vészjelzésére vontatógőzösök jöttek és nyolc ilyen vontatónak sikerült két órai nehéz munka után megszabadítani az Olympicet veszélyes helyzetéből. Az óriás gőzöst visszavitték a kikötőbe, ahol megállapították, hogy kormánykészüléke eltörött és ezért futott zátonyra.

A budapest—konstantinápolyi tura vége

Konstantinápoly, jul. 8.

A budapesti automobil-klub tagjai szombaton érkeztek és a konstantinápolyi magyar klub, a magyar kolónia számos tagja és a városi prefektúra képviselői fogadták őket. A városnak végigkocsikázása után Tofanébe, majd onnan a Boszporus partján levő Therapiába automobiloztak. A prefektus vasárnap a vendégek tiszteletére dejeuner-t adott.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 13

A legműveltebb zsidó sem volt képes még oda emelkedni, hogy a nőt tisztátalannak ne tekintse. Az Isten házában, a templomokban a nők csak a karzaton foglalhatnak helyet, még ott is úgy, hogy láthatók ne legyenek. Es őnök nem itt követelik az egyenjogúságot, hanem kint, a választó polgárok között; mert meg vannak győződve róla, hogy elenyésznek, Abrahám kebele csak a férfiaknak van fentartva a nő? — az földanyag, lélek nélküli test.

Az asszony homlokához emelte a kezét.
— Mit beszél maga, Gusztix, nekem? —
Hallom, de nem értem. A lányaim sem értik. Gyöngyvirág gúnyosan kacagott.
— Nem értik? — hallaná csak, amikor haza ternek, hogy bírálják el az asszonyok szavait! — amit őnök mondanak, az a mag, amit elvetnek a lányaim agyában, ott kikél,

szétterjedő ágakat hajt és majd virágozni fog.
— Magok franciák, Gusztix, híresek az erkölcsstelenségről.

A leány szemei nagyot villámlottak. Az asszony szavai két nagy ütést mértek reá, egyikkel megbántották nemzeti voltát, a másikkal erkölcsi érzetét.

Ez a bántódás nem csak őt érte, hanem egész nemzetét. Megérezte a leány, hogy ő nem német, hanem francia és pedig a franciákhoz tartozik, amelynek dicsősége bámulatba ejti ma is a világot és habár egyidőre legázolta is a német erő, ama két országrészt, Elzászt és Lothringiát elvette tőle, de nem volt képes elvenni francia értésőket — a két tartomány lakosainak.

— Igazán mondom, nagyságos asszony, hogy Magyarországon nehéz antisemitának nem lenni, ahol nagyságtok nem képesek beleolvadni a nemzetesztbe, ahol minden faluban Páris akarják utánózni, azt a Páris, mely a ledér életet a Bourbonoktól tanulta, ahol négy millió lélek lakik s az eszméi szép belefulad a mocsárba. Nagyságtok ezt látják egyedül szépnak, de a francia nemzetet nem ismerik. A tankönyvek, az irodalom Páris mozgalmairól írnak, mintha ez volna Franciaország s a főváros erkölcsstelenségét rá erőszakolják az egész nemzetre. Nagyságtok nem ismerik a francia nemzetet, azért látják erkölcstelennek mindazt, ami francia. Nagyságtok a szépen azt pártolják, ami árnyék, szemüket ronja a szépnak fényessége. Es mivel Nagyságtok az erkölcsi szépet nem ismerik, csak a romlott szépet, előttük az antik szép semmi csak az ujjkor buja szépsége tündéris. Nagyságtok, az anyák leszoktak gyermekeik neveléséről, hát elszoktak a tőlük is, hogy ahoz ami a bálványoztatásig emelkedően gyönyörű, megismerjék, mert a gyermek szív a legbensőbb talaj, amelybe csak a szentemesség, a tiszta erkölcs magát volna szabad hinteni.

— Na, hallja maga, hogyha magának ilyen furcsa gondolatai vannak, kár volt az apácává nem lennie. Maga beszél az anyaságról, aki még nem tudja mi az?

— Igaza van, lehet, hogy én tévedek. De én érzem, hogy az én gyermekeim a tiszta becsület aranymezőjén játszadoznának.

— Horvátné elkacagta magát.

— Ezt hamarabb elérheti mint gondolja.

A leány lehunyta szemét, elfordult és eltávozott, ott hagyta magába a nagyságos asszonyt, aki váilait felrántva jelezte, hogy a bírálatot megtette, másképen nem tehetett. Ő is megfordult és kiment az ellenkező ajtón.

V.

Gyöngyvirág, amikor a szobából kilépett, Móriccál találta magát szemben.

— Mit gondol, kisasszony, tovább is itt maradhat még a mi körünkben azok után, amiket anyámnak mondott? — kérde a bankár szigorúan.

A leány mélységes tekintettel nézett fel reá.

— Tehát ön hallgatózott?

— A manóba is, itthon vagyok, kisasszony, tehát meghallhatom azt, amit anyám és maga beszélnek. Anyám nem értette meg a maga szavait, ő még a régi korból való, de én, az új kor embere, megértettem azokat. Onben tartólan gyűlölet ég a zsidók iránt?

A leány nyugodtan válaszolta:

— Ha ez igaz volna, akkor is őnök idézték volna fel azt. En amikor Strassburghól eljöttem, tulajdonképen nem is tudtam, hogy mi az a zsidó? A bibliából abból a szent könyvből, olvasám a zsidók történetét és megsíratam J-ruzsálem elpusztítását, megsajnáltam az őnök szétszóródottságát és amikor az őna nagyatyját megláttam mintha az ősz pátriákák egyike jelent volna meg előttem. Tisztelti tudom őt ma is.

— Ne beszéljünk róla. Csak azt akarom magának mondani, hogy mi az ujjkoriak, mások vagyunk mint az őregek voltak. Itt mi képviseljük a haladást, ellenségei vagyunk a vallási butaságnak és megtörjük azt, vilápos-

ságot gyújtunk az emberek agyában, hogy ne tartsák többre a tömjént mint amennyit ér.

— Megértettem! — mondotta a leány. — Legyen nyugodt uram, hogy én itt maradni nem fogok. De annyit én is megmondok Önnek, hogy vigyázzanak! — A francia enciklopedisták: Dalambert, Diderot, Voltair, Rousseau és a többiek épen így dolgoztak mint őnök, megsemmisítették a párisi nép hitét, a Bourbonok támogatták őket és a vége az lett, hogy az a francia nép ott a Grevetéren lenyaktólította apostolait, köztük Lotz Anachartist és tetejében a királyt, de amikor Franciaország meg kellett menteni az idegnek berohanástól, előállott s meg nem metelyezett nemzet és dicsőségre vitte a francia sást a merre szállt.

A miénk volt a francia gyász az utolsó háboruban, az őnöké a comu dicsősége Isten áldja őnt!

Móric még utána kiáltotta Gyöngyvirágnak:

— Kiasszony! jegyezze meg, hogy én először zsidó vagyok! — e kiáltás után vállat vont és távozott.

Gyöngyvirágnak még egy szobán kellett keresztül mennie, hogy a saját szobájába éjjen. Itt meg Miksa várakozott rá.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Budapest

A gabonapiacán tegnap kisaé élénkebb volt a hangulat. Bácskai rossz hírekre a buza határidő árfolyama 10 fillérrel emelkedett. Kész áru változatlan.

Határidők ártalata:

Áprilisi buza	— — — —	11.79
Októberi buza	— — — —	11.29
Októberi rozs	— — — —	9.32
Októberi zab	— — — —	9.10
Aug. tengeri	— — — —	8.78
Szept. tengeri	— — — —	8.85
Májusi tengeri (1913)	— — — —	7.32

Nagyváradon.

O árukban kevés üzlet fordul elő. A májusi miután nagy bizt. kézzel rendelkeznek, nem szívesen vásárolnak. Új áruban viszont az eladók tartózkodók.

Árak:

Buza	— — — —	11.30—11.40
Rosz	— — — —	9.60—9.65
Árpa	— — — —	10.—10.20
Zab	— — — —	10.30—10.50
Tengeri	— — — —	9.70—9.80

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókájának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	845 —
Oszták hitelrészvény	— — —	645.—
Jelzálogbank	— — —	460.—
Leszámloló és pénzváltó	— — —	540.—
Városi vasut	— — —	416.50
Közuti vasut	— — —	764.—
Oszták államvasut részvény	— — —	717 —
Salgótarjáni kőszén	— — —	754.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker.
Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

14646--1912

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur O. cs. és kir. Fensége honvéd parancsnokságának 25. évtordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül az Erzsébet leány árvaházban egy hely kerühet betöltés alá, amely helyre ezennel pályázat hirdettetik.

Az árvaházba való felvétel kellék ikép igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apanak törvényes leszármazója;

b) a vagyontalanság;

c) félárvánál (azik tudatlilik apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága;

d) hogy az árva hat életévét már betöltötte és hogy a 12-ik életévét még túl nem haladta;

e) hogy ép testű és elméjű, a himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőtöltés és a vagyontalanság közhatalósággal hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kéllően felszerelt bélyegtelen kérvények melyekben a szülő vagy gyanú neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsóposta) is feltüntetendő, folyó évi augusztus 10-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József Főherceg ur O. cs. és kir. Fenségéhez fognak terjesztetni.

Az alapítványi hely az 1912-13. tanév kezdetén lesz betöltendő s a felvétel vagy felvételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni. A miniszter helyett: *Karácson s. k.* államtitkár.

Nagyvárad, 1912. július 6.

Eleméry tanácsnok.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Ujdonság!

a czipész ipar terén.

Még eddig nem létezett, de ma már nem szükséges, hogy Ön faradjon a czipészhez, ezentul ha uraságod úgy akarja, **csak egy meghívás** és a megbízott azonnal házhoz jön mértéket venni. **Jutányos árak** uri és női czipőkben, a legszebb kivitelben. Szives megkeresést kér

Vilkesz Mihály uri és női czipész
RÁKÓCZI-UT 45.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. aruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Lat. szert. káptalani Uradalomnak 1911 évi saját termésű bagaméri és hegyközujlaki bora nagyobb mennyiségben van eladó.

Értekezni a káptalani irodában, Sal Ferencz-utca 4 szám alatt.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

2—3 középiskolát végzett fiu nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda R.-T.-nál.

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY” országszerte elismert legolcsóbb hangszerárúháza Budapest, József-körut 15. Bárkinék teljesen

INGYEN

küldi a most megjelent nagy fényképes hangszerárjegy-zékét, ha azt egy levelezőlapra kéri. Öreg vagy törött gramofonlemezeket becserél. Gyorsjavítóműhely! Elismerő levelek!

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.

Csusz, köszvény, ischias, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pörköcsozással helenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEUN KÁLMÁN óráshoz, Teleki-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuvante! Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Aiapi-utca 2. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezeti útja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 11-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Tsa. fűszer, esemégy kereskedése Nagyváradon, szt. László-ter és Teleki-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.</p>	<p>Fő a kézi mosás! A ki erre reflektál, hívja meg Mészáros Mária gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-ter és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válaszol. Telefon 67.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilagi Geza és Ts-nál Rákóczi-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor Haját mulakatos wíhelye, víz vezeték szerelédje NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégnek, vegyünk lánckútat MÁRKUZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1 sz.</p>
<p>Czukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét Szent János-utca 46. gyógyszertár mellett, hol hallatlan olcsó árban lehet vásárolni.</p>	<p>A „Nagyvárad Torna Club“ Clubhelyisége Kolozsvári-utca 50. szám alatt a „Varga féle“ Magyar Király kávéházban.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Estéinkint Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-ter és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártás NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut Moskovits-palota Biharmegye és N.-Várad város kir. ítéltábla és a megyei főszolgabírók és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Helyi és vidéki telefon-szám: 1076. Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálakat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus kivitelben a legzöldebb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>	<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Csoda elárusítás!!!! Partiba vettem, szőnyeg, ág és asztal garnitur, rumberger vászon, se-lyem és csipke dolgokat. Félárba árusítom. Löwinger Márton versenyáruháza Kert-u. 1. sz.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béni mechanikusnál. Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>	
<p>Haas Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyszereléseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szakiparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Elvállalnak mindene szakmába vágó munkákat, u. m.: szobafestés és tapétázás.</p>	<p>WEINSTOCK Testvérek szobafestők és tapetázók NAGYVÁRAD, Gilányi u. 21.</p>	<p>Alapított 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rezöntőde NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.</p>
<p>Mayer Lajos kárpitós és díszítő GYÁR-U 1 SZÁM. Elvállal mindene szakmába vágó munkát jutányos árban. Levelezőlap meghívásra azonnal jövök. Állandóan készmunka kapható.</p>	<p>TELEFON Villamos berendezéseket és csillárokat a legolcsóbban szerezhet be HIRN M és FIA elektromérnöki iroda és villamossági vállalatánál Kossuth Lajos-u. 16. sz. (A Moskovits cipőgyárral szemben.)</p>	<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett keses és köszöröldéje Kert-utca, 4 szám. Elvállal mindentféle speciál köszöröléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyiró gépet, zsillette és mindentféle más borotvák köszörülését pontosan eszközöl.</p>	<p>Moly irtó szerek rovarpor, poloska tinktura, stöbbféle háztartási cikkek parket beeresztő viaszok kaphatók VADÁSZ ALBERT „Angyal“ drogueriában BÉMER-TÉR.</p>	
<p>Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók Lefkovits és Kácsér Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>	<p>Reisinger József mechanikai gép és fegyverjavító műhelye Sas palota zöldfa passzáz, a hol a legprecízebb eszterga és gépmunkák készülnek.</p>		

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett
ipartelepe

Szacs vay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Műhely áthelyezés!

Értesít m a n. érd. közön-
séget, hogy évek óta fenálló

bádogos műhelyemet
Huszár-utca 13. sz. alá

heveztem át. **Jutányos árban** vállalom,
fürdő szoba, angol kiozett, vízvezeték
berendezéseket, ugyszintén **épület** és
díszmü bádogos munkákat stb. Költség-
vetés díjmentesen, levelekre válaszolok.
Szíves pártfogást kér

Tótos Mihály

épület és díszmü bádogos.

Helyi és vidéki telefon 386.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajanlja 1 hétben egy
szer felhuzandó és 1
napban egyszer felhu-
zandó toronyóráit
„szegecs” és „szabad-
lengésű” járattal, réz
kerekekkel. Olcsó árak.
TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

**Villanyerő
berendezés.**

Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

PÉNZ **PÉNZ** PÉNZ

HA SZERENCSES
PÉNZT SZEREZHET
A

FREDIN

CIPÖKRÉMMEL

MERT

MINDEN 100-ik DOBOZ FENEKÉN 20 fill

MINDEN 1000-ik FENEKÉN 1 korona

TALÁLHATÓ

SELLE & KARY

WIEN XIII

BUDAPEST. VI. BATAK-UTCA. 2/B.

Moldoványi Béla

mérnöki-, építési- és vállalati irodája
agyvárad, Körös-utca 33.

Vállal felméréseket, parcellázásokat, minden
nemű tervezések és költségvetések készi-
tését, építések ellenőrzését, leszámolások
megejtését, valamint a mérnöki gyakorlat
szakba vágó összes teendőinek elvégzését.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Kátránypapír:

21 ki ós tekercs	K	2-20
29		3-50
35		4-00
40		5-50
55		7-00
34 . elszigetelő		4-50

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete r.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a lezelőnövebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletet szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillapok

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

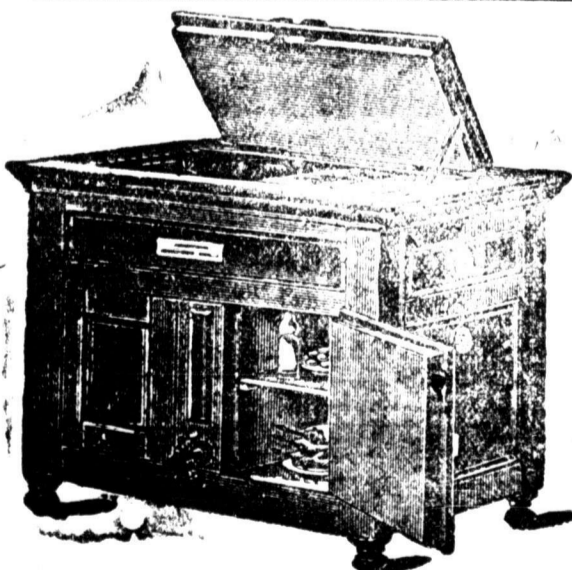
Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 56. sz.

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő új kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiváló, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gonddal, izléssel, minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermet, fürdőt, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő máj. 1-én nyit meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb választékban

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek vaskereskedésében

Telefon 390.